

ARANYTOLL

EGYHÁZMEGYEI HELYESÍRÁSI VERSENY
JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ
2019. április 25.
7. osztály

1. Hogy mondanád másképpen? Írd le a következő szavak rokon értelmű párját!

Vigasság: *mulatság, jókedv...*

Lustálkodik: *henyél, lábát lógatja, lebzsel, hever.*

Dolgozik: *munkálkodik, fáradozik, csinál, robotol, termel, működik*

apraja-nagyja: *mindenki, aki csak jelen van az épületben*

közeleg: *közeledik, közelít, közelget*

PONTSZÁM: 10 pont szavanként 2 pont, más megoldás is elfogadható ebben a jelentésben

Milyen is volt az élet a Grassalkovich- kastélyban?

„A 19.század 50-60-as éveiben legpompásabb kastélyélet folyt Grassalkovich Antalnál, aki szegény diákból emelkedett grófi méltóságra, és nábobbi vagyont hagyott fiára, kit már hercegi polcra emelt a fejedelmi kegy. A gödöllői várat ekkor valóságos tündéerkertté varázsoltatta. A szobákban illatos vizű szökőkutak csobogtak, soha nem látott színpompájú virágok ékesítették a lépcsőházakat, és nap nap után különféle vigasságok szolgáltak a vendégség szórakoztatására.”

2. Állapítsd meg a következő szavak szófaját! Pontosán határozd meg a nagyobb szófaji csoportok fajtáit, pl.: névmás: kérdő, mutató, személyes stb.

aki...vonatkozó *névmás*

csobogtak *ige, T/3, történetstílus, kif., kij. mód, múlt idő*

nem *módosítószó*

a *határozott névelő.*

kegy *főnév, köznév*

után *névutó*

és *kötőszó..*

múlt(század) *befejezett melléknévi igenév*

Soha *időhatározó szó*

vizű *melléknév, alapszó*

PONTSZÁM: 20 pont, szavanként 2 pont adható, csak a teljes válasz ér 2 pontot!

3. Vidám kastélyélet folyt a Heves megyei Tarnaörsön is Orczy Lőrinc kastélyában. Írd le szótagolva a következő szavakat!

Vidám: *vi-dám;*

kastélyélet: *kas-tély-é-let*

Kastélyában: *kas-té-lyá-ban;*

Orczy: *Or-czy*

PONTSZÁM: 8 pont, 1 szó 2 pontot ér.

De térjünk vissza a Grassalkovich-kastélyba! Már két hónapja elküldték a bála meghívókat, hogy a hölgyeknek legyen idejük elkészíttetni legújabb ruhakölteményüket.

4. Írd le az aláhúzott dátumokat számokkal!

Ezernyolcszázhatvanegy június elsején kezdődik a vigasság.

1861. 06.(vagy VI.) 1-jén vagy 1-én

Ezernyolcszázötventől ezernyolcszázhatvanig

az öreg grófnő életében fényes bálók voltak a kastélyban.

1850-1860-ig

PONTSZÁM: 4 pont adható /2-2/

5. A grófnő már kioktatta leányát, hogyan viselkedjen kérőjével. „Légy hozzá figyelmes! Szeret helyesírási kérdéseket feltenni beszélgetés közben, válaszolj érdeklődéssel, pontosan”

Húzd alá a helyesen írt szavakat! (Légy szemfüles!)

bölcsöde – bölcsoöde

odu – odú

dicsér – dícsér

óvoda – ovoda

falu – falú

preciz – precíz

felirat – felírat

sújtás – sújtás

fűzet – fűzet

súlyzó – súlyzó

huszas – húszas

szervíz – szervíz

január 1-jén – január 1-én

szimbolikus – szimbólikus

kilogram – kilogramm

tanu – tanú

monogram – monogramm

tüzifa – tűzifa

víjjog – víjjog

PONTSZÁM: 24 pont

6. Lassan elkészül minden a vendégsereg fogadására.

Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavakkal! (szível, fáradtság, megszívlel, fáradtság)

Már esteledik, s a személyzetten erőt vesz a *fáradtság*. De megérte a *fáradtság*, mert ragyog az egész kastély. Megérkeztek az első vendégek. A grófnő *megszívleli* ura tanácsát, próbál mindenkire mosolyogni, bár nem mindenkit *szível*.

PONTSZÁM: 8 pont /2 pont szavanként, a 3. szót toldalékolva fogadjuk csak el)

7. Itt jön gróf Elekffy, ifj. Grassalkovich, gróf Pelsőcz és Papp.
Kivel jön gróf Elekffy? Írd le a nevek –val, -vel ragos alakját!

Grassalkovich: *Grassalkovichcsal..*

Pelsőcz: *Pelsőczcel*

Papp: *Papp-pal*

PONTSZÁM: 6 pont / helyes megoldás/2 pont/

8. Megérkezik Koháry grófnő, gróf Edelényi és Pálffy. A ház úrnője nem szívesen beszélget velük. Koháry grófnő a kákán is csomót keres, gróf Edelényi a hamut is mamunak mondja, gróf Pálffy pedig nem látja a fától az erdőt.

Tudod-e, mit jelentenek ezek a szólások, mikor használjuk őket? Magyarázd meg jelentésüket!

A kákán is csomót keres=*ott is hibát keres, ahol nincs, folyton akadékoskodik.*

A hamut is mamunak mondja=*olyan öreg-fogatlan-, hogy beszélni is alig tud*

Nem látja a fától az erdőt= *belevész a részletekbe, és ezért nem látja meg a lényegét*

PONTSZÁM: 9 pont, azaz 3 pont/ jó megfejtés. Elfogadható a jelentést tükröző más szavakkal írt megoldás is

9. Vacsorára csöngetnek. Dúsan megrakott asztalok várják a vendégeket. Vacsora közben a legújabb helyesírási szabályzat szerinti írásmódot gyakorolják szóban.

[árbóc]: árbóc

[búra]: búra

[boksoló]: bokszoló

[kabzsi]: kapzsi

[bugdácsol]: bukdácsol

[katonázdi]: katonásdi

[cukrázda]: cukrászda

[kokszi]: kocszi

[csúzda]: csúszda

[mikszi kálmán]: Mikszáth Kálmán

[dakszli]: dakszli

[reflekszi]: reflex

[egyesség]: egyezség

[röktön]: rögtön

[ezsdekel]: esdekel

[szakszofon]: szaxofon

[faksz]: fax

[szögdös]: szökdös

[vörös sándor]: **Weöres Sándor**

[vörösmarti mihály]: **Vörösmarty Mihály**

PONTSZÁM: 20 pont

A feladatlap összpontszáma: 109 pont